

27. Shevchenko A. Nashe bachennia zmistu i struktury kursu biolohii: 7 klas / A. Shevchenko // Biolohiia i khimiiia v shkoli. – 2003. – № 5. – S. 48–51.
28. Shtoff V. A. Problemyi metodologi poznaniya / V. A. Shtoff. – М. : Politizdat, 1978. – 379 s.

Мироненко И. В. Общебиологические понятия как составляющая современного курса биологии.

В статье рассматриваются проблемы обучения биологии, анализируются методические системы развития общебиологических понятий. Это именно та группа биологических понятий, целенаправленное развитие которых на основе содержательно-генетической теории формирования теоретических знаний позволит существенно улучшить понимание биологической картины мира и обеспечить эффективное развитие логического мышления учащихся. Этот вопрос является весьма актуальным на современном этапе развития биологического образования, особенно в основной школе. Актуальность вызвана существенными изменениями в содержании программы по биологии и появлением в ее итоговой части (9 класс) основ общей биологии.

Ключевые слова: учебный предмет “Биология”, система биологических понятий, общебиологические понятия, мыслительные операции учащихся основной школы.

Mironenko I. V. General biological concepts as constituent of modern course of biology.

In didactic concepts, laws and theories are related to theoretical knowledge. In the research we follow the point of view of didactics and consider that concepts are independent elements of scientific knowledge. Concepts, as the highest form of knowledge, constitute the logical foundation of scientific systems and theories. A school subject “Biology” is a system of concepts which are developing in a logical sequence and correlation. Classical typology for the methodology of teaching biology is typology of biological concepts that divides them into simple and complex, specific and general biological. Based on the directed definitions, just the general biological concepts are that group of biological concepts whose focused development is able to provide increasing of knowledge level and thinking operations of students during study of the whole school biology course.

General biological concepts (theoretical biological concepts) is the main component of biology theories structure (theoretical generalizations), which in its turn is a leading component of the biological world picture. Version of methodology, which is based on a system of cognitive tasks for purposeful development of logical thinking during the formation of the leading general biological concepts in secondary school pupils, is a subject of own researches. It can be considered as one of the most effective means of successfully mastering of the updated content of school biology course.

Keywords: school subject “Biology”, system of biological concepts, general biological concepts, thinking operations of secondary school pupils.

УДК 378:53

Мирошніченко Ю. Б., Сиротюк В. Д., Касянова Г. В.

ПРО ЩО ГОВОРИТЬ ТАЄМНИЙ ЗНАК?

У статті мова йде про дослідження таємного знаку відомим художником, філософом і мандрівником М. К. Реріхом, з іменем якого пов'язаний один із найбільш гуманних рухів ХХ століття, прийнятий ідеєю миру між народами і відомий як Пакт Реріха, Стяг Миру. Девіз цього руху “Мир через Культуру” наголошував на необхідності міжнародного захисту як у воєнний, так і в мирний час освітніх і культурних установ, духовних скарбів людства, втілених у пам'ятках історії і культури; представлений ілюстративний матеріал, де зображений символічний знак, відомий народам світу ще з далекої давнини. Це три розташованих круги, що утворюють звернений догори трикутник – символ еволюції на фоні вічності, єдності минулого, сучасного і майбутнього. Три круги символізують також фізичний, ментальний і духовний світи, а ще – неподільні складові культури: науку, релігію, мистецтво.

Ключові слова: Микола Реріх, Стяг Миру, символічний знак, символ еволюції.

Вже в самих стародавніх рукописах людства можна знайти відомості про містичну країну, в якій живуть великі Аватари, які приходять на Землю для порятунку людства й

піднімають сплячий людський дух один раз у кожне сторіччя. Ще в стародавніх індійських Ведах (2 тисячі років до нашої ери) з'являється це загадкове слово (обитель святих і богів). Усе своє життя пошуку цієї країни присвятив великий художник, філософ і мандрівник М. К. Реріх. І знайшов, але не країну, а звичайний камінь з таємничим знаком на ньому.

Таємничий знак. Про що він говорить?

Камінь з таємничим знаком

Багато людей, хто близько знав Миколу Костянтиновича Реріха, називали його життя справді незвичайним. Всесвітньо відомий художник, академік живопису, він створив понад сім тисяч картин, фресок, мозаїк для громадських будівель і храмів. Яскравим був його внесок у театральну-декораційне мистецтво.

Духовна скарбниця людства поповнилась не тільки художніми полотнами М. К. Реріха, а й його літературно-філософською спадщиною, що складає 27 томів, не рахуючи численних нарисів та статей. Він був відомий також як мандрівник і вчений, який зробив вагомий внесок в археологію й етнографію, у філософію і правознавство, в історію мистецтва, культуру і релігію. Він був почесним членом ряду культурних і наукових організацій багатьох країн і відзначений численними нагородами!

Особливу роль в житті великого художника становила його широка громадська діяльність. Зокрема, з іменем М. К. Реріха пов'язаний один із найбільш гуманних рухів ХХ століття, пройнятий ідеєю миру між народами і відомий як Пакт Реріха, Стяг Миру. Девіз цього руху "Мир через Культуру" наголошував на необхідності міжнародного

захисту як у воєнний, так і в мирний час освітніх і культурних установ, духовних скарбів людства, втілених у пам'ятках історії і культури. Протягом усього свого життя М. К. Реріх ставав на захист усього, що створено людським генієм і повинно бути збереженим для майбутніх поколінь. Мислитель і художник постійно звертав увагу світової громадськості на те, що знищення надбань культури підриває основи, на яких зростає духовність.

На підтримку Пакту Миру, Пакту Культури виступали глави урядів, представники високого духовенства і громадськості. Рух з просування ідей Пакту ширився в усьому світі, мав численних послідовників. Недарма, коли у Білому Домі представники 21 країни у присутності президента США підписали Міжнародний Договір по охороні Художніх і Наукових Установ, Місій і Колекцій, відомий відтоді як Пакт Реріха. Президент Ф. Рузвельт відзначав глибокий духовний зміст, закладений у цьому Договорі. Реріхівський Пакт Миру було підписано у Білому Домі у квітні 1935 року. М. К. Реріх завжди твердив, що хоч війну, як вияв людського здичавіння, нажаль, не можна заборонити, їй можна протиставити зливу воєдино всенародну волю. Через десять років, у травні 1945-го, давши відсіч озвірілому фашизму, народи змогли відсвяткувати Велику Перемогу, їхня непорушна єдність наочно довела, що збереження миру на Землі має стати найнеобхіднішим і священним обов'язком.

Величезну значимість Стягу Миру підтвердила пізніше у 1954 році скликана з ініціативи ЮНЕСКО міжурядова конференція в Гаазі, в основу роботи якої було покладено Пакт Реріха і прийнято відповідну Конвенцію. Світова громадськість виступила на підтримку реріхівської ідеї міжнародної солідарності у справі захисту світових надбань культури. Пакт, підписаний у розширеному вигляді у Гаазі, був ратифікований шістьдесятьма країнами, в тому числі й СРСР.

Для Стягу Миру М. К. Реріх не випадково обрав символічний знак, відомий народам світу ще з далекої давнини. Це три розташованих круги, що утворюють звернений догори трикутник – символ еволюції на фоні вічності, єдності минулого, сучасного і майбутнього. Три круги символізують також фізичний, ментальний і духовний світи, а ще – неподільні складові культури: науку, релігію, мистецтво. Знак Стяг Миру повинен виконувати найскладніші завдання – облагороджувати й розширювати людську свідомість.

Знак Стягу Миру

Цей знак, як писав М. К. Реріх, можна зустріти на старовинних іконах, священних предметах монастирів, на стародавній зброї, печатах, монетах тощо.

На знаменитій картині Мемлінга на грудях Христа ясно видно цей знак. Він же є на зображенні Страсбургської Мадонни.

Символ трьох кіл з бісеру в іконографії

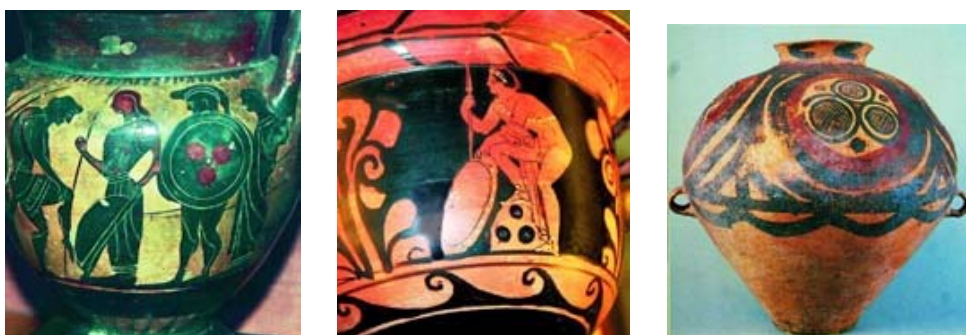

1

2

3

Три кола на кам'яній пластині періоду верхнього палеоліту (близько 30 тис. років до н.е.), знайденої на території Хакасії (1), на петрогліфах з Ірландії (2) і Пуерто-Ріко (3)

1

2

3

Знак трьох кіл на кераміці з Стародавньої Греції (1, 2) і Китаю (3)

Три кола на шумерській табличці

Три кола на прикрасах із Давнього Єгипту, Криту й Хакасії

1

2

3

Вироби, знайдені на території Давньої Русі (1), Мордовії (2), Хакасії (3)

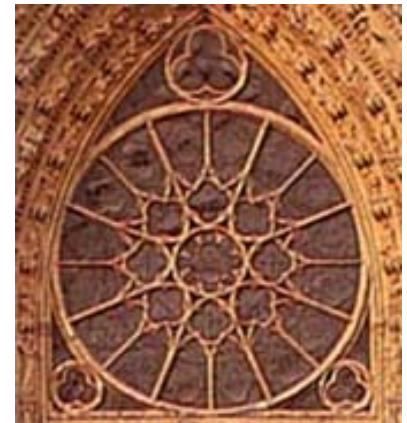

Орнаменти на кельтському хресті, японському кімоно й одянні жерця із стародавньої (доарійської) Індії

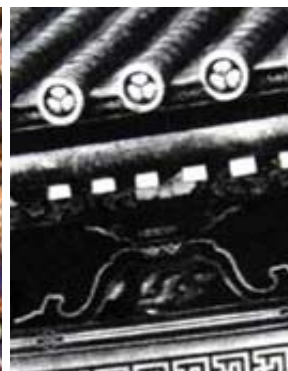

*Символіка шведського правителя Биргера Магнуссона
(гравюра XVII століття)*

Орнаменти, що прикрашають європейські собори

*Орнаменти на Каїрській мечеті, Шаолинському храмі (Китай),
мавзолеї династії Токугава (Японія) і фрагмент розпису храму (Пекін)*

Ганс Мемлінг (XV століття) зобразив символ трьох кіл на грудях Христа

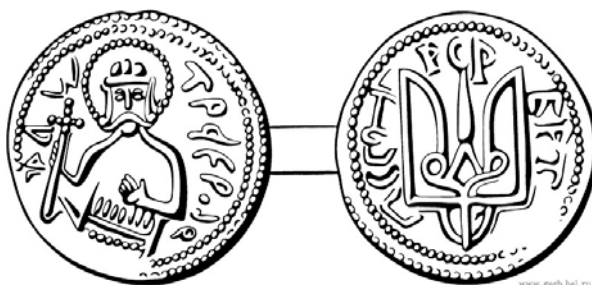
“Всевидающее Око Божие” (ікона, XIX ст.)

Христос Пантократор. Візантійська ікона, 6 ст.
(монастир св. Катерини, Сінай)

На іконах XIV століття трьома колами позначені шапки Святих Бориса й Гліба. Більш рання традиція нанесення знака на одяг відноситься, очевидно, до античного часу, наприклад, до боспорського пеліке IV ст. до н.е. з Пантікапея. Знаком із трьох точок відзначені одяги Діви Марії на новгородських царських вратах XIII ст. Потім такий же візерунок виявляється на стародавній болгарській іконі XIV ст. Знак Стягу Миру присутній на омофорах російських святих: наприклад, в іконі XVI ст. московських святителів митрополитів Петра, Олексія, Іони або на дерев'яному барельєфі XVII ст. із зображенням соловецьких старців Зосима й Саватія.

Розгорнувши, наприклад, велетенську епопею “Літопис руський” (за Іпатським списком) документальне першоджерело про події всесвітньої історії та історії Давньої Русі від незапам'ятних часів до кінця XIII ст. Серед 570 вміщених документів-ілюстрацій привертає увагу зображення монет X-XI ст. – златник і срібник Володимира Святославича, на них можна побачити той же знак: три круги у формі зверненого догори трикутника. Знак, що уособлює високий символ, тримає у правій руці князь Володимир Святославич, названий православною церквою святим і рівноапостольним. Адже саме за життя святого рівноапостольного Володимира, князя Київського, й відбулося Хрещення Русі.

Срібник князя Володимира

Чінтамані – найдавніші подання Індії про щастя у світі – містить у собі цей знак. У Храмі Неба в Китаї знаходиться те ж зображення. Тибетські “Три Скарби” говорять про цей знак. Цей знак – на щитах хрестоносців і на гербах тамплієрів.

Стародавній шолом з Центральної Азії. Музей Метрополітен в Нью-Йорку

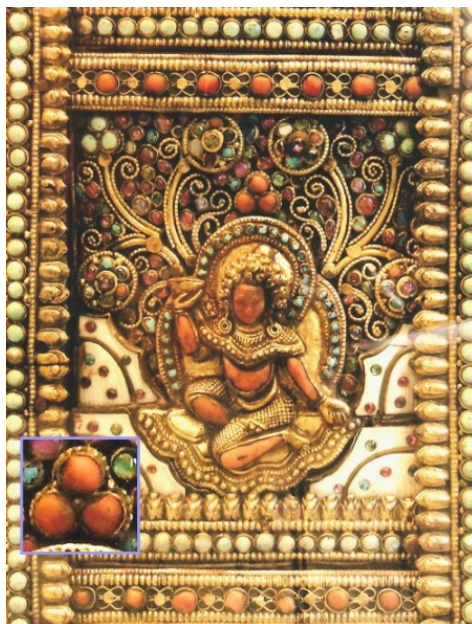
Старовинна гравюра та битва Секіхара

Гурда, знамениті кавказькі клинки несуть на собі цей знак. Тамга Тамерлана складається з того ж знака. Він же на зображеннях Гесер-хана та Рігден-Джапо. Він же був і на гербі Папському.

*На данній гравюрі на короні Тамерлана видно тамгу
(державний символ, використовуваний як печатка) (Узбекистан)*

Його ж можна знайти й на стародавніх іспанських картинах, і на картині Тиціана. Він же на стародавній іконі Святого Миколи в Барі. Той же знак на стародавньому зображенні Преподобного Сергія. Він же на зображеннях Святої Трійці. Він же на гербі Самарканда. Знак в Ефіопії, і на Коптських стародавностях. Він же – на скелях Монголії. Він же на тибетських перснях. Кінь щастя на Гімалайських гірських перевалах несе той же знак, що сіяє в полум'ї. Він же на нагрудних фібулах Лахула, Ладака і всіх Гімалайських нагір'їв. Він же й на Буддійських прапорах. Досліджуючи глибини неоліту, ми знаходимо в гончарних орнаментах цей знак.

Фрагмент зовнішнього рельєфу старовинної шкатулки (Індія)

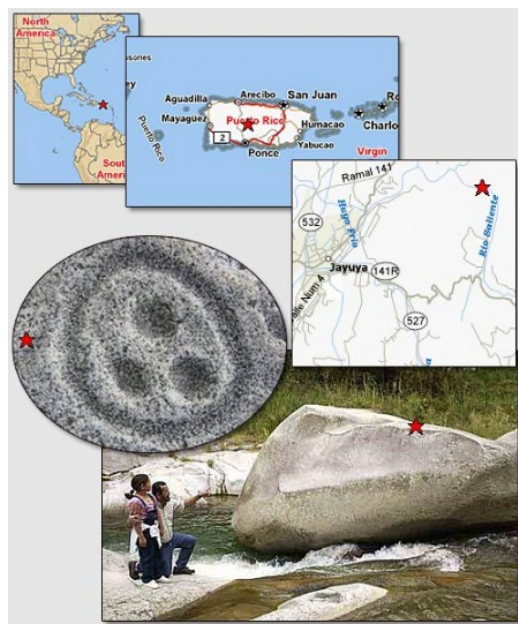
Буддійський храм (Південна Корея)

У Пекіні, у Храмі Неба теж виявився знак Стягу Миру. Знак трьох скарбів широко відомий у багатьох країнах Сходу.

Интер'єр Храму Неба. Знак розміщений на фасаді (Пекін, Китай)

На грудях тибетки можна побачити фібулу, що представляє собою знак. Такі ж фібули бачимо ми й у кавказьких знахідках, і в Скандинавії. Страсбургська мадонна має знак цей так само, як і святі Іспанії. На іконах Преподобного Сергія й Чудотворця Миколи цей знак. На грудях Христа, на знаменитій картині Мемлінга, знак відображений у вигляді великої нагрудної фібули. Коли переглядаємо священні зображення Візантії, Рима, цей знак зв'язує Священні Образи всього світу.

Символ на мегаліті (Пуерто Ріко, поселення Джаюя)

У 1935 році, під час монгольської експедиції Реріх знову зустрічає знайоме зображення. “Скеля монастиря Кулі Мурена вся засіяна синіми знаками Стягу Миру. На черкеських клинках гурди той же знак. Від монастиря, від священних предметів і до бойового клинка скрізь цей знак. На щитах хрестоносців можна його побачити, і на тамзі Тамерлана та на стародавніх англійських монетах і на монгольських печатках.

“Везде” – так назвав свою статтю, присвячену знаку Стяг Миру М. К. Реріх. Дійсно, знак цей, запропонований ним для охоронного Стягу, надзвичайно широко розповсюджений у мистецтві різних часів і народів. Знаходячи його на різних

зображеннях, Реріх записував свої спостереження і вважав, що історія походження людства тісно пов'язана зі знаком трьох кіл.

Масонський меч, який носився при церемоніях. На рукоятці символ.

До здобутків зі знаком Стягу Миру Реріх відносив не тільки ті, де знак зображений у своєму повнім завершенні, але й без окружності, і навіть тоді, коли три окружності рознесені досить далеко, як на іконах Святого Миколи або Сергія Радонежського. Крім того, у стародавньоросійському мистецтві зустрічається й злите зображення кіл у вигляді трилисника.

Зрозуміло, що знак Стягу Миру з'явився ще в епоху каменя. У Хакасії, у поселенні Мала Сія, датування радіокарбом якої становить 34-32 тис. років, В. Є. Ларічев виявив невелику кам'яну пластину. На ній акуратно просвердлено три круглих отвори, що утворюють трикутну композицію. Як вважає вчений, у початковий період верхнього палеоліту вироблялися досить точні астрономічні спостереження й дана пластинка могла використовуватися для цих цілей як вимірник – візира. Звертає на себе увагу застосування золотого перетину при виготовленні цього унікального виробу.

На глиняній посудині з неолітичного Трипілля три кола в центрі розділяють убуючий і зростаючий серп місяця. Різні фази небесного тіла, що перемежуються рядом “рисок”, очевидно, говорять про рахунок по місячному календарю. Візерунок же на зовнішній облямівці з 30 пелюстків свідчить про сонячний місяць.

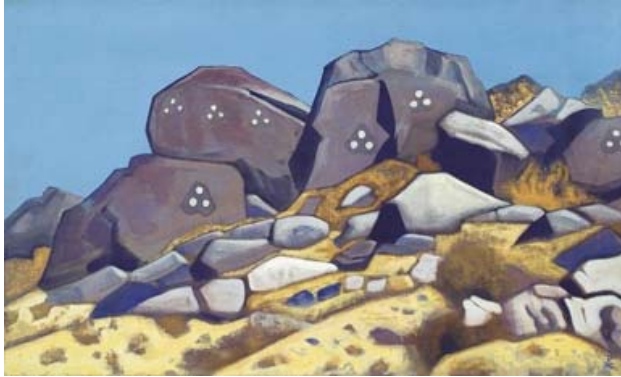
Чудові прикраси словен новгородських – лунниці – виконані у вигляді серпа місяця з трьома колами в центрі, кожний з яких складається з трьох маленьких півсфер. Лунниці зі Старосиверського облямовують 30 маленьких півсфер, орнамент же з дрібних точок, також містить числову інформацію.

Дивно, що серед деяких угорських знахідок Східної Європи середньовічного часу зустрілася серцеподібна фігура, що майже точно повторює проіндійський символ року. Такої ж форми бляхи тюхтятської культури в Хакасії IX-X ст.

У наскальному мистецтві Знак Стягу Миру також з'являється з епохи каменю. Так, коло із трьома точками й три з'єднані кола вибиті в Монголії на кам'яних плитах в Аршан-хаде і Цагаан-айріге ще в мезолітичний час. Коло із трьома точками, як вважає О. А. Новгородова, може бути зрівняно з антропоморфними фігурами епохи палеоліту, що нагадують жіночі й чоловічі символи.

О. П. Окладніков, який знайшов подібний знак на горі Тебш у Монголії, охарактеризував його, як “три кола, з'єднаних разом утворюючи трикутник, схожий на “Символ Пакту Реріха”. Саме такі зображення відтворює у своїх картинах М. К. Реріх “Святі камені. Монголія” (1935-1936) і “Монголія. Вершники” (1935-1936). “Чингіз-хан

(Вершник. Монголія)” (1937) має на грудях ті ж три кола.

Художні зображення М. К. Реріха

Символом полуденного Сонця або небесним оком названо “третє око” на окупівських стелах епохи бронзи. Там разом із двома звичайними очами утворюють композицію, подібну до знака Стягу Миру. До сонячної символіки ведуть і праслов’янські фібули й браслети VII століття до н.е.

Художні зображення на окупівських стелах епохи бронзи

Як Стяг Миру із променями має вигляд Сонце на шаманських бубнах алтайців кінця XIX-початку XX ст. Виявлені на Алтаї три вибиті по кільцю кола з грота Куйлю, що відносяться до кінця епохи каменю, можливо, є символічним зображенням душі.

У декоративно-прикладному мистецтві знак Стягу Миру в неолітичний час фігурує як композиційний принцип на еламській кераміці і як візерунковий мотив на віночку посудини мачанської культури Яншао. У Китаї знак продовжує використовуватися в ранній період династії Західної Чжоу IX-X ст. до н.е. і на бронзовій фігурці оленя в V-III ст. до н.е. .

*Мегалітичне спорудження, що входить у комплекс Бру-на-Бойн (3020 р. до н.е).
Ньюгрейндж, Ірландія*

Три кола із трьох концентричних кілець прикрашають вироби з Кобанського могильника X-VII ст. до н.е. Широко поширений знак Стягу Миру в скіфо-сарматський час серед пам'яток Трансільванської і Потиської груп, на витонченій золотій серзі з розкопок В. Д. Кубарева.

Мотив із трьох півсфер використовується на пам'ятнику з Пантікапея 400 року, на бронзовому кельтському браслеті і як декоративний елемент латенського стилю.

В епоху середньовіччя знак Стягу Миру можна виявити серед предметів Лядинського могильника (древня Мордва IX-XI ст.), серед прикрас Вимської культури Прикам'я, а також серед інвентарю пам'яток Молчановського типу фінно-угрів. У кераміці знак спостерігається на початку у Вірменії і в Грузії.

У XVIII столітті трьохточковим візерунком розписана датська прядка, а ще пізніше різнобарвні сфери прикрашають декоративне панно з Монголії.

Ось чому для всеоб'єднуючого Стягу Миру був обраний знак, що пройшов через багато століть – вірніше, через тисячоріччя. При цьому всюди знак уживався не просто у вигляді орнаментальної прикраси, але з особливим значенням. Якщо зібрати разом усі відбитки того ж самого знака, то, можливо, він виявиться найпоширенішим і найдавнішим серед людських символів. Ніхто не може стверджувати, що цей знак належить лише одному віруванню або заснований на одному фольклорі.

“Розглянути” і виявити в усій повноті просторово-тимчасове побутування знака – завдання досить складне. Так само непросто “запам'ятати” й об'єднати всі різноманітні пам'ятники мистецтва зі знаком Стяг Миру якимись семантичними взаємозв'язками. Безсумнівно, вченим існує чимало роботи та і якоюсь мірою картини самого Миколи Костянтиновича можуть слугувати тут дороговказною зорею.

Знак триєдності виявився розкинутим у всьому світі, і пояснюють його по-різному. Одні говорять, що це минуле, сьогодні й майбутнє, об'єднані кільцем вічності. Для інших ближче пояснення, що це релігія, знання й мистецтво в кільці культури. Імовірно, і серед численних подібних зображень у стародавності також були всілякі пояснення, але

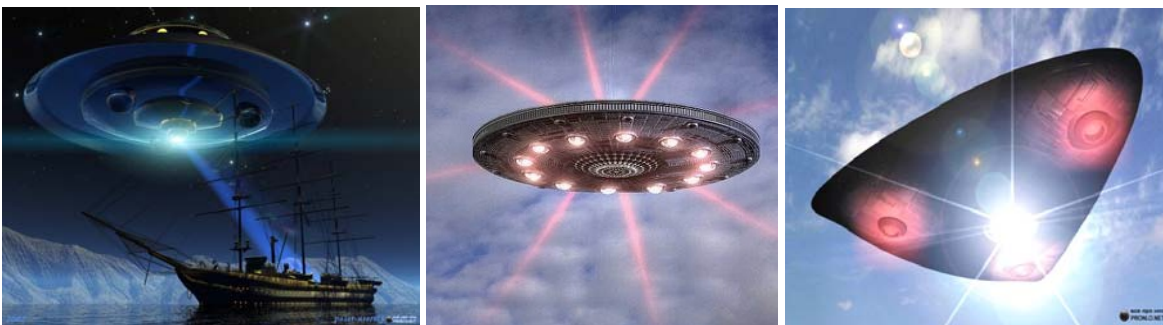
при всій цій розмаїтості тлумачень знак як такий затвердився по всій планеті.

Отже, навіть із тих прикладів, які нам удалося “розглянути”, виникає висновок, що Знак Стягу Миру був надзвичайно широко розповсюджений з ранньої історії людства. У ньому свідомість народів поєднувалася в “устремлінні до Вищого”. Знакова, числова інформація запам’ятала довгий досвід астрономічних спостережень, коли допитлива думка пізнавала космічні закономірності. Не випадково М. К. Реріх починає свою статтю “Знаки” з Оріона. Однак, підносячи погляд до неба, людина бачила там і духовну висоту. Різні релігії, різні народи відзначали знаком тріади своїх воїнів за правду, великих Святих і великих Учителів. Найбільше відзначені ним Богоматір і Микола Чудотворець, а також образи Архангела Михайла, Сергія Радонежського й Благословенного.

Таким чином, з наведених прикладів з усією очевидністю ми бачимо, що “знак трьох кіл” поширений в усьому світі. Залишається питання – що ж символізує цей знак, і який його прототип?

Розглянувши, дослідивши та проаналізувавши різні зображення знаку “трьох кіл” створені людством протягом багатовікової історії, напрошується припущення, а чи не символізують ці зображення літальні апарати на яких до нашої ери високоцивілізовані космічні прибульці відвідували нашу планету, а можливо і стали засновниками життя на ній (*І створив Бог людину за своїм образом та подобою, дав владу над рибами, птаством, худобою, плазунами*).

Адже саме диск має найкращі аеродинамічні властивості та показники серед усіх відомих форм придатних до повітряного плавання. А розміщені три (*а можливо і більше*) реактивні двигуни з **можливістю керовано змінювати напрямок викидання реактивних газів** можуть надати літаючому диску значної маневреності та інших високих аеродинамічних і літальних показників необхідних для літальних апаратів.

Художні зображення літаючих дисків

Зрозуміло, щоб довести наше припущення необхідно, в першу чергу, добре попрацювати над створенням реактивних двигунів, здатних **керовано змінювати напрямок викидання реактивних газів та палива** до них.

Питання побудови та вдосконалення даних двигунів, а особливо палива залишатиметься актуальним протягом багатьох тисячоліть!

Використана література:

1. http://www.centre.smr.ru/win/books/matoch_01_snoski.htm#mat_90
2. <http://mith.ru/alb/roerich/znak.htm>
3. <http://istorii-puteshestviy.ru/znak-rerixa/#more-1511>
4. http://www.youtube.com/watch?v=33eQsY_e8gw#t=2288
5. <http://ukrday.com/zdorove/novosti.php?id=113374>

Мирошниченко Ю. Б., Сиротюк В. Д., Касянова Г. В. О чем говорит тайный знак?

В статье речь идет об исследовании тайного знака известным художником, философом и путешественником Н. К. Рерихом, с именем которого связано одно из наиболее гуманных движений XX века, проникнутый идеей мира между народами и известный как Пакт Рериха, Знамя Мира. Девиз этого движения "Мир через Культуру" отмечал необходимость международной защиты как в военное, так и в мирное время образовательных и культурных учреждений, духовных сокровищ человечества, воплощенных в достопримечательностях истории и культуры; представлен иллюстративный материал, где изображен символический знак, известный народам мира еще из далекой давности. Это три расположенных круга, которые образуют свернутый кверху треугольник – символ эволюции на фоне вечности, единства прошлого, современного и будущего. Три круга символизируют также физический, ментальный и духовный миры, а еще – неделимые составные культуры: науку, религию, искусство.

Ключевые слова: Николай Рерих, Знамя Мира, символический знак, символ эволюции.

Myroschnitchenko Y. B., Syrotiyk V. D., Kasyanova G. V. What does a secret sign talk about?

In the article the question is about research of secret sign the known artist, philosopher and traveller M. K. Rerich, to the name of which one of the most humane motions of XX of century is related, imbued by the world idea between people and known as Pact of Rerich, World Banner. Motto of this motion the "World through Culture" marked the necessity of international defence both for military and in the peace-time of educational and cultural establishments, spiritual treasures of humanity, incarnate in sights of history and culture; presented illustrative material, where a symbolic sign, known to the world people yet from a distant remoteness, is represented. It is three located circles, which form convolute up a triangle is a symbol of evolution on a background eternity, unity of the past, modern and future. Three circles symbolize also physical, mental and spiritual the worlds, and yet are indivisible component cultures: science, religion, art.

Keywords: Mykola Rerich, World Banner, symbolic sign, symbol of evolution.

УДК 372.853

Мисліцька Н. А.

ПОНЯТТЯ "МЕТОДИЧНА КОМПЕТЕНТНІСТЬ" МАЙБУТНЬОГО ВЧИТЕЛЯ У ТЕОРІЇ ОСВІТИ

У статті обґрунтовано результати аналізу різних підходів зарубіжних і вітчизняних дослідників до тлумачення понять "методична компетентність" майбутнього вчителя і "методична компетентність" учителя та визначення їх сутності. Розглянуто думки про вживання термінів "компетенція" і "компетентність" у педагогіці та нормативних документах. З'ясовано, що більшість учених дають визначення методичної компетентності через визначення її структури на основі діяльнісного підходу та основою діяльності вчителя фізики є складні комплексні вміння, які необхідно сформувані у процесі неперервної практичної підготовки майбутнього фахівця.

Ключові слова: компетентнісний підхід, компетентність, компетенція, методична компетентність, структура методичної компетентності.

Сучасний світ перебуває в стані стрімких змін, які зумовлені переходом до нового етапу цивілізаційного розвитку людства – етапу становлення інформаційного суспільства. У зв'язку з цим, в освіті відбуваються трансформаційні процеси, які стосуються структури освітніх систем та їх функціонування. До того ж, основною характеристикою сучасного суспільства і сфери освіти є компетентнісний підхід до становлення особистості. Сучасній людині наразі недостатньо лише предметних знань, їй необхідно володіти предметними і ключовими компетенціями.

Доречно навести окремі міркування з цього приводу американського вченого Е. Тоффлера: "... в сучасному інформаційному світі знання стає "продуктом, який швидко псується", оскільки сьогоднішній факт завтра може стати дезінформацією. Учня і студентам необхідно, перш за все, навчитись вчитися... Неграмотною людиною у